

Teismo praktikos rinkinys

TEISINGUMO TEISMO (dešimtoji kolegija) SPRENDIMAS

2024 m. birželio 13 d.*

„Prašymas priimti prejudicinį sprendimą – Sąjungos piliečių ir jų šeimos narių teisė laisvai judėti ir gyventi valstybių narių teritorijoje – Direktyva 2004/38/EB – 27 straipsnis – Teisės įvažiuoti į šalį ir teisės gyventi šalyje apribojimai dėl valstybinės politikos, visuomenės saugumo ir sveikatos apsaugos priežasčių – Elgesys, keliantis tikrą ir pakankamai rimtą pavojų pagrindiniam visuomenės interesui – Atsisakymas išduoti Sąjungos piliečio šeimos nario leidimo laikinai gyventi šalyje kortelę dėl policijos duomenų – Nepalanki policijos ataskaita dėl suėmimo“

Byloje C-62/23

dėl *Juzgado Contencioso-Administrativo nº 5 de Barcelona* (Barselonos provincijos lygmens administracinis teismas Nr. 5, Ispanija) 2023 m. sausio 9 d. nutartimi, kurią Teisingumo Teismas gavo 2023 m. vasario 6 d., pagal SESV 267 straipsnį pateikto prašymo priimti prejudicinį sprendimą byloje

Pedro Francisco

prieš

Subdelegación del Gobierno en Barcelona

TEISINGUMO TEISMAS (dešimtoji kolegija),

kuri sudaro kolegijos pirmininkas Z. Csehi, penktosios kolegijos pirmininkas E. Regan (pranešėjas) ir teisėjas D. Gratsias,

generalinis advokatas M. Szpunar,

kancleris A. Calot Escobar,

atsižvelgęs į rašytinę proceso dalį,

išnagrinėjęs pastabas, pateiktas:

- Ispanijos vyriausybės, atstovaujamos A. Pérez-Zurita Gutiérrez,
- Europos Komisijos, atstovaujamos J. Baquero Cruz ir E. Montaguti,

* Proceso kalba: ispanų.

atsižvelgęs į sprendimą, priimtą susipažinus su generalinio advokato nuomone, nagrinėti bylą be išvados,

priima šį

Sprendimą

- 1 Prašymas priimti prejudicinį sprendimą pateiktas dėl 2004 m. balandžio 29 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2004/38/EB dėl Sąjungos piliečių ir jų šeimos narių teisės laisvai judėti ir gyventi valstybių narių teritorijoje, iš dalies keičiančios Reglamentą (EEB) Nr. 1612/68 ir panaikinančios Direktyvas 64/221/EEB, 68/360/EEB, 72/194/EEB, 73/148/EEB, 75/34/EEB, 75/35/EEB, 90/364/EEB, 90/365/EEB ir 93/96/EEB (OL L 158, 2004, p. 77; 2004 m. specialusis leidimas lietuvių k., 5 sk., 5 t., p. 46), 27 straipsnio 1 ir 2 dalių išaiškinimo.
- 2 Šis prašymas pateiktas nagrinėjant Pedro Francisco ir *Subdelegación del Gobierno en Barcelona* (vyriausybės atstovas Barselonoje, Ispanija) (toliau – kompetentinga institucija) ginčą dėl jo prašymo išduoti Sąjungos piliečio šeimos nario leidimo laikinai gyventi šalyje kortelę atmetimo.

Teisinis pagrindas

Sąjungos teisė

- 3 Direktyvos 2004/38 2 straipsnyje nustatyta:

„Šioje direktyvoje:

<...>

2. „šeimos narys“ – tai:

<...>

- b) partneris, su kuriuo Sąjungos pilietis sudarė registruotą partnerystę, remiantis valstybės narės teisės aktais, jei priimančioji valstybė narė traktuoja registruotą partnerystę kaip lygiavertę santuokai ir laikantis atitinkamuose priimančiosios valstybės narės teisės aktuose nustatytų reikalavimų;

<...>“

- 4 Šios direktyvos 10 straipsnio 1 dalyje numatyta:

„Teisė gyventi šalyje Sąjungos piliečio šeimos nariams, kurie nėra valstybės narės piliečiai, patvirtinama išduodant dokumentą, vadinamą „Sąjungos piliečio šeimos nario leidimo gyventi šalyje kortele“, ne vėliau kaip per šešis mėnesius nuo paraiškos pateikimo dienos. Prašymo suteikti leidimo gyventi šalyje kortelę sertifikatas išduodamas nedelsiant.“

5 Minėtos direktyvos 27 straipsnio 1 ir 2 dalyse numatyta:

„1. Laikydamosi šio skyriaus nuostatų valstybės narės gali apriboti Sąjungos piliečių ir jų šeimos narių, neatsižvelgiant į pilietybę, judėjimo ir gyvenimo šalyje laisvę dėl valstybinės politikos, visuomenės saugumo ar sveikatos apsaugos priežasčių. Šiomis priežastimis nesinaudojama ekonominėms reikmėms patenkinti.

2. Priemonės, kurių imtasi dėl valstybinės politikos ar visuomenės saugumo priežasčių, turi atitikti proporcingumo principą ir turi būti grindžiamos vien tik atitinkamo asmens elgesiu. Buvę kriminaliniai nusikaltimai patys savaime negali būti tokių priemonių ėmimosi priežastis.

Atitinkamo asmens elgesys turi kelti tikrą ir pakankamai rimtą pavojų, kenkiantį vienam iš pagrindinių visuomenės interesų. Pateisinimai, kurie yra nesusiję su atvejo aplinkybėmis arba grindžiami bendrosios prevencijos sumetimais, nėra priimtini.“

6 Šios direktyvos 30 straipsnio 1 ir 2 dalyse numatyta:

„1. Atitinkami asmenys apie pagal 27 straipsnio 1 dalį priimtus sprendimus informuojami raštu taip, kad gerai suvoktų jų turinį ir pasekmes jiems.

2. Atitinkami asmenys tiksliai ir išsamiai informuojami apie valstybinės politikos, visuomenės saugumo ar sveikatos apsaugos priežastis, kuriomis buvo grindžiamas sprendimas jų atžvilgiu, nebent tai prieštarautų valstybės saugumui.“

Ispanijos teisė

7 Pagrindinės bylos aplinkybėms taikytinos redakcijos 2007 m. vasario 16 d. *Real Decreto 240/2007, sobre entrada, libre circulación y residencia en España de ciudadanos de los Estados miembros de la Unión europea y de otros Estados parte en el Acuerdo sobre el Espacio Económico Europeo* (Karaliaus dekretas 240/2007 dėl Europos Sąjungos valstybių narių ir kitų Europos ekonominės erdvės susitarimo šalių piliečių teisės atvykti į Ispaniją, laisvai judėti ir gyventi joje; BOE Nr. 51, 2007 m. vasario 28 d., p. 8558; toliau – Karaliaus dekretas 240/2007) 2 straipsnyje numatyta:

„Šis Karaliaus dekretas jame nustatytais sąlygomis taip pat taikomas kitos Europos Sąjungos valstybės narės arba [1992 m. gegužės 2 d.] Europos ekonominės erdvės susitarimo šalies [(OL L 1, 1994, p. 3)] piliečio šeimos nariams, neatsižvelgiant į jų pilietybę, jeigu jie jį lydi arba pas jį atvyksta, ir kurie yra išvardyti toliau:

<...>

b) partneriui, su kuriuo yra sudaryta santuokai analogiška sąjunga, įregistruota [Sąjungos] valstybėje narėje arba Europos ekonominės erdvės valstybėje narėje šiuo tikslu įsteigtame viešajame registre ir užkertanti kelią galimybei toje valstybėje vienu metu įregistruoti dvi sąjungas, jeigu tokios analogiškos sąjungos registracija nebuvo panaikinta (tai turi būti patvirtinta pakankamais įrodymais). Bet kuriuo atveju santuoka ir registruotos partnerystės įregistravimas laikomi tarpusavyje nesuderinamais;

<...>“

8 Karaliaus dekreto 240/2007 2bis straipsnyje nustatyta:

„<...>

3. Prie prašymo išduoti Sąjungos piliečio šeimos nario kortelę turi būti pridedami šie dokumentai:

<...>

d) partnerystės atveju – stabilų santykių su Sąjungos valstybės narės ar kitų valstybių, kurios yra Europos ekonominės erdvės susitarimo šalys, piliečiu įrodymą ir bendro gyvenimo trukmę.

4. Institucijos kiekvienu konkrečiu atveju įvertina asmenines prašytojo aplinkybes ir priima motyvuotą sprendimą, atsižvelgdamos į šiuos kriterijus:

a) kiek tai susiję su šeimos nariais, valdžios institucijos įvertina finansinės ar fizinės priklausomybės laipsnį, giminystės su Sąjungos valstybės narės ar kitų valstybių, kurios yra Europos ekonominės erdvės susitarimo šalys, piliečiu laipsnį ir, jei reikia, ligos ar negalios, dėl kurių būtina, kad šis pilietis asmeniškai rūpintųsi savo šeimos nariu, sunkumą arba ankstesnio bendro gyvenimo trukmę. Bet kuriuo atveju bendras gyvenimas laikomas įrodytu, kai patikimai įrodomas 24 mėnesių nepertraukiamas gyvenimas išvykimo šalyje.

b) laisvos sąjungos atveju stabiliais partneriais laikomi tie, kurie gali įrodyti ilgalaikių santykių buvimą. Bet kuriuo atveju tokie santykiai laikomi įrodytais įrodžius bent vienu metų bendro gyvenimo laikotarpį, išskyrus atvejus, kai jie turi vaikų kartu; tokiu atveju pakanka įrodyti, kad bendras gyvenimas yra tinkamai įrodytas.

5. Visi institucijų sprendimai turi būti motyvuoti.“

9 Šio Karaliaus dekreto 8 straipsnio 1 dalyje nustatyta:

„Šio Karaliaus dekreto 2 straipsnyje nurodyti [Sąjungos] valstybės narės ar valstybės, Europos ekonominės erdvės susitarimo šalies, piliečio šeimos nariai, kurie nėra vienos iš šių valstybių piliečiai, gali gyventi Ispanijoje ilgiau nei tris mėnesius, kai jie pilietį lydi ar pas jį atvyksta, ir privalo prašyti išduoti „Sąjungos piliečio šeimos nario leidimo gyventi šalyje kortelę“ ir ją gauti.“

10 Minėto Karaliaus dekreto 15 straipsnio 1 ir 5 dalys suformuluotos taip:

„1. [Sąjungos] valstybių narių arba kitų valstybių, Europos ekonominės erdvės susitarimo šalių, piliečiams ar jų šeimų nariams dėl viešosios tvarkos, visuomenės saugumo ir sveikatos apsaugos priemonių gali būti taikoma viena iš šių priemonių:

a) draudimas atvykti į Ispaniją, net jei atitinkami asmenys pateikia šio Karaliaus dekreto 4 straipsnyje nurodytus dokumentus;

b) atsisakymas juos įregistruoti Centriname užsieniečių registre arba išduoti ar pratęsti šiame Karaliaus dekrate numatytas leidimo gyventi šalyje korteles;

c) nurodymas išsiųsti iš Ispanijos teritorijos arba grąžinti į kitą šalį.

Sprendimas išsiųsti iš šalies teisę nuolat gyventi Ispanijoje igijusius [Sąjungos] valstybių narių arba kitų valstybių, Europos ekonominės erdvės susitarimo šalių, piliečius ar jų šeimos narius, neatsižvelgiant į jų pilietybę, gali būti priimtas, tik jeigu yra svarių viešosios tvarkos ar visuomenės saugumo priežasčių. Prieš priimant tokį sprendimą taip pat turi būti atsižvelgta į atitinkamo asmens gyvenimo Ispanijoje trukmę, jo socialinę ir kultūrinę integraciją šioje šalyje, amžių, sveikatos būklę, šeiminių bei ekonominių padėčių ir sąsajas su kilmės šalimi.

<...>

5. Vienos iš šio straipsnio 1–4 dalyse numatytų priemonių imamasi atsižvelgiant į tokius kriterijus:

- a) priemonės turi būti imamasi vadovaujantis viešąją tvarką ir visuomenės saugumą reglamentuojančiais įstatymais ir kitais šioje srityje galiojančiais teisės aktais;
- b) ji gali būti atšaukta kompetentingos institucijos iniciatyva arba atitinkamo asmens prašymu, jeigu išnyksta priežastys, dėl kurių ji buvo priimta;
- c) jos negali būti imamasi siekiant ekonominių tikslų;
- d) kai tokių priemonių imamasi viešosios tvarkos arba visuomenės saugumo sumetimais, ji turi būti pagrįsta tik atitinkamo asmens, kuriam yra skirta, elgesiu ir bet kuriuo atveju šis elgesys turi kelti tikrą ir pakankamai rimtą pavojų vienam iš pagrindinių visuomenės interesų, o pavojų turi įvertinti institucija, kompetentinga priimti sprendimą, remdamasi bylos medžiagoje esančiais policijos, prokuratūros arba teisminių institucijų dokumentais. Ankstesni apkaltinamieji nuosprendžiai savaime negali būti tokių priemonių taikymo priežastis.“

Pagrindinė byla ir prejudiciniai klausimai

- 11 Pedro Francisco, trečiosios šalies pilietis, yra Ispanijos pilietės partneris. Jų sąjunga įtraukta į Katalonijos (Ispanija) stabilų sąjungų registrą. 2021 m. gruodžio 21 d. jis kompetentingai institucijai pateikė prašymą išduoti Sąjungos piliečio šeimos nario leidimo laikinai gyventi šalyje kortelę.
- 12 Nagrinėdama šį prašymą kompetentinga institucija susisiekė su *Dirección General de Policía* (Policijos generalinis direktoratas, Ispanija), o šis 2020 m. liepos 3 d. pateikė nepalankią ataskaitą dėl Pedro Francisco, kaip įtariamo visuomenės sveikatos nusikaltimą padariusio asmens, sulaikymo, taip pat dėl priklausymo nusikalstamoms organizacijoms ir grupėms, tačiau policija neatliko tyrimo, kad nustatytų, ar dėl šio suėmimo buvo pradėtas baudžiamasis persekiojimas. Šioje ataskaitoje nurodyta, kad Pedro Francisco neturi teistumo.
- 13 2022 m. birželio 14 d. kompetentingos institucijos sprendimu atmetus Pedro Francisco prašymą išduoti Sąjungos piliečio šeimos nario leidimo laikinai gyventi šalyje kortelę, jis pateikė skundą dėl šio sprendimo *Juzgado Contencioso-Administrativo nº 5 de Barcelona* (Barselonos provincijos lygmens administracinis teismas Nr. 5, Ispanija), kuris yra prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas.

- 14 Šiam teismui kyla abejonių dėl policijos turimų duomenų apie Pedro Francisco, t. y. dėl šio sprendimo 12 punkte nurodyto suėmimo, svarbos nagrinėjant šį prašymą. Iš tiesų pagal Direktyvos 2004/38 27 straipsnį laisvo judėjimo ir gyvenimo šalyje apribojimai dėl viešosios tvarkos, visuomenės saugumo ar sveikatos apsaugos prižasčių turi būti proporcingi ir pagrįsti tik atitinkamo asmens elgesiu, kuris turi kelti tikrą ir pakankamai rimtą pavojų vienam iš pagrindinių visuomenės interesų.
- 15 Prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas pažymi, kad policijos duomenys susiję tik su veikomis, kuriomis, kaip preziumuojama, kaltinamas atitinkamas asmuo, o jų tikrumas turi būti nustatytas remiantis įrodymais, pateiktais vykstant procesui ir įvertintais teismo sprendime. Iš to matyti, kad negalima neigiamai įvertinti faktinių aplinkybių, kurių teisingumas nebuvo įrodytas, ir padaryti išvados, kad šios faktinės aplinkybės kelia realią grėsmę.
- 16 Be to, šis teismas teigia, kad jei reikėtų manyti, jog policijos duomenys gali būti pagrindas atlikti tokį vertinimą, pagal Direktyvos 2004/38 27 straipsnį būtina, kad kompetentinga institucija aiškiai ir išsamiai nurodytų faktines aplinkybes, kuriomis jie grindžiami, ir dėl jų galimai įvykusius teismo procesus, kad būtų patvirtinta, jog tai nėra vien tik prielaidos.
- 17 Šiomis aplinkybėmis *Juzgado Contencioso-Administrativo nº 5 de Barcelona* (Barselonos provincijos lygmens administracinis teismas Nr. 5) nutarė sustabdyti bylos nagrinėjimą ir pateikti Teisingumo Teismui šiuos prejudicinius klausimus:
- „1. Ar Direktyvos 2004/38 27 straipsnis turi būti aiškinamas taip, kad vertinant atitinkamo asmens elgesį gali būti remiamasi policijos duomenimis, sprendžiant, ar egzistuoja reali grėsmė, nors baudžiamojo proceso tikslas yra įrodyti veiksmų realumą?
2. Jeigu atsakymas į pirmąjį klausimą būtų teigiamas, ar atsižvelgiant į Direktyvos 2004/38 27 straipsnį reikia pateikti aiškinimą, kad valdžios institucija turi aiškiai ir išsamiai nurodyti faktines aplinkybes, kuriomis pagrįsti policijos duomenys, taip pat nurodyti, jog buvo pradėtas teismo procesas ir kokie yra jo rezultatai, kad būtų patvirtinta, jog tie duomenys nėra vien tik prielaidos.“

Dėl prejudicinių klausimų

- 18 Savo klausimais, kuriuos reikia nagrinėti kartu, prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas iš esmės siekia išsiaiškinti, ar Direktyvos 2004/38 27 straipsnio 1 ir 2 dalys turi būti aiškinamos taip, kad pagal jas draudžiama kompetentingai nacionalinei institucijai atsižvelgti į atitinkamo asmens suėmimą, siekiant įvertinti, ar šio asmens elgesys kelia tikrą ir pakankamai rimtą pavojų vienam iš pagrindinių visuomenės interesų, prireikus su sąlyga, kad aiškiai ir išsamiai atsižvelgiama į faktines aplinkybes, kuriomis grindžiamas šis suėmimas, ir galimas jo teismines pasekmes.
- 19 Pirmiausia reikia pažymėti, kad ginčas pagrindinėje byloje kilo dėl kompetentingos institucijos atsisakymo išduoti pareiškėjui pagrindinėje byloje Sąjungos piliečio šeimos nario leidimo laikinai gyventi šalyje kortelę, o šios direktyvos 10 straipsnio 1 dalyje, be kita ko, numatyta, kad Sąjungos piliečio šeimos narių, kurie nėra valstybės narės piliečiai, teisė gyventi šalyje patvirtinama išduodant dokumentą, vadinamą „Sąjungos piliečio šeimos nario leidimo gyventi šalyje kortele“.

- 20 Šis pareiškėjas yra Ispanijos pilietės partneris, o jų sąjunga įregistruota Katalonijos stabilių sąjungų registre, todėl minėtas pareiškėjas turi būti laikomas „Sąjungos piliečio šeimos nariu“, kaip tai suprantama pagal minėtos direktyvos 2 straipsnio 2 punkto b papunktį.
- 21 Be to, kaip teigia Europos Komisija, iš Teisingumo Teismo turimos informacijos nematyti, kad Ispanijos pilietė, kurios partneris jis yra, būtų pasinaudojusi judėjimo laisve Sąjungoje, todėl pareiškėjas pagrindinėje byloje iš principo negali kildinti išvestinės teisės gyventi šalyje nei pagal Direktyvą 2004/38, nei pagal SESV 21 straipsnį (šiuo klausimu žr. 2020 m. vasario 27 d. Sprendimo *Subdelegación del Gobierno en Ciudad Real (Sąjungos piliečio sutuoktinis)*, C-836/18, EU:C:2020:119, 29 punktą).
- 22 Vis dėlto, remiantis SESV 267 straipsniu, Teisingumo Teismo jurisdikcijai priklauso priimti prejudicinį sprendimą dėl Sutarčių ir Sąjungos institucijų aktų išaiškinimo. Teisingumo Teismui ir nacionaliniams teismams bendradarbiaujant, kaip numatyta šiame straipsnyje, tik bylą nagrinėjantis nacionalinis teismas, atsižvelgdamas į konkrečios bylos aplinkybes, turi įvertinti reikalingumą pateikti prašymą priimti prejudicinį sprendimą, kad galėtų priimti savo sprendimą, ir Teisingumo Teismui pateikiamų klausimų svarbą. Todėl, kai nacionalinių teismų pateikti klausimai susiję su Sąjungos teisės nuostatos išaiškinimu, Teisingumo Teismas iš principo privalo priimti sprendimą (2023 m. spalio 26 d. Sprendimo *Lineas – Concessões de Transportes ir kt.*, C-207/22, C-267/22 ir C-290/22, EU:C:2023:810, 48 punktas ir jame nurodyta jurisprudencija).
- 23 Taikydamas šią jurisprudenciją Teisingumo Teismas ne kartą konstatavo, kad turi jurisdikciją priimti sprendimą dėl prašymų priimti prejudicinį sprendimą, pateiktų dėl Sąjungos teisės nuostatų, tais atvejais, kai pagrindinėms bylos aplinkybėms Sąjungos teisė netaikoma, bet šias nuostatas leidžiama taikyti pagal nacionalinės teisės aktus, kuriuose dėl situacijų, nepatenkančių į Sąjungos teisės taikymo sritį, perimtos toje teisėje įtvirtintos nuostatos (2023 m. spalio 26 d. Sprendimo *Lineas – Concessões de Transportes ir kt.*, C-207/22, C-267/22 ir C-290/22, EU:C:2023:810, 49 punktas ir jame nurodyta jurisprudencija).
- 24 Iš tiesų esant tokioms situacijoms, Sąjunga aiškiai suinteresuota, kad, siekiant išvengti aiškinimo skirtumų ateityje, iš Sąjungos teisės perimtos nuostatos būtų aiškinamos vienodai (2019 m. gruodžio 12 d. Sprendimo *G.S. ir V.G. (Grėsmė viešajai tvarkai)*, C-381/18 ir C-382/18, EU:C:2019:1072, 42 punktas ir jame nurodyta jurisprudencija).
- 25 Šiuo klausimu prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas patikslino, kad Karaliaus dekreto 240/2007 15 straipsnio 5 dalies d punktą, kuriame apibrėžta sąvoka „viešoji tvarka“, jau įtvirtinta Direktyvos 2004/38 27 straipsnyje, *Tribunal Supremo* (Aukščiausiasis Teismas, Ispanija) aiškina atsižvelgdamas į Teisingumo Teismo jurisprudenciją. Kaip Teisingumo Teismas jau yra pažymėjęs, šis Karaliaus dekretas, kuriuo ši direktyva perkeliama į Ispanijos teisę, taikomas ne tik trečiosios šalies piliečio, kuris yra Sąjungos piliečio, pasinaudojusio judėjimo laisve, šeimos narys, pateiktiems prašymams dėl šeimos susijungimo, patenkantiems į minėtos direktyvos taikymo sritį, bet ir, remiantis *Tribunal Supremo* (Aukščiausiasis Teismas) suformuota praktika, prašymams dėl šeimos susijungimo, kuriuos pateikė trečiosios šalies pilietis, Sąjungos piliečio, niekada nesinaudojusio teise laisvai judėti, šeimos narys (šiuo klausimu žr. 2020 m. vasario 27 d. Sprendimo *Subdelegación del Gobierno en Ciudad Real (Sąjungos piliečio sutuoktinis)*, C-836/18, EU:C:2020:119, 30 punktą).

- 26 Nagrinėjama atveju iš Teisingumo Teismo turimos informacijos matyti, kad pagrindinėje byloje tiek prašymas išduoti Sąjungos piliečio šeimos nario leidimo laikinai gyventi šalyje kortelę, tiek kompetentingos institucijos atsisakymas buvo grindžiami Karaliaus dekreto 240/2007 nuostatomis.
- 27 Atsižvelgiant į šiuos pirminius patikslinimus reikia priminti, kad Sąjungos piliečių ir jų šeimos narių teisė gyventi Sąjungoje nėra besąlygiška ir jai gali būti taikomi Sutartyje ir jai įgyvendinti priimtose nuostatose numatyti apribojimai bei sąlygos (2017 m. liepos 13 d. Sprendimo *E, C-193/16*, EU:C:2017:542, 16 punktą ir jame nurodyta jurisprudencija).
- 28 Šiuo klausimu reikia pažymėti, kad šios teisės apribojimai visų pirma kyla iš Direktyvos 2004/38 27 straipsnio 1 dalies, pagal kurią valstybėms narėms leidžiama riboti Sąjungos piliečių ar jų šeimos narių teisę gyventi šalyje, neatsižvelgiant į jų pilietybę, be kita ko, dėl viešosios tvarkos ar visuomenės saugumo priežasčių, tačiau tokiais sumetimais negali būti remiamasi siekiant vien ekonominių tikslų (šiuo klausimu žr. 2017 m. liepos 13 d. Sprendimo *E, C-193/16*, EU:C:2017:542, 17 punktą ir jame nurodytą jurisprudenciją).
- 29 Remiantis suformuota jurisprudencija, nors valstybės narės, atsižvelgdamos į savo nacionalinius poreikius, kurie gali skirtis įvairiose valstybėse narėse ir įvairiais laikotarpiais, iš esmės gali laisvai apibrėžti viešosios tvarkos ir visuomenės saugumo reikalavimus, visų pirma kaip pagrindinio laisvo asmenų judėjimo principo išimties pateisinimą, vis dėlto šie reikalavimai turi būti suprantami siaurai, todėl kiekviena valstybė narė be Sąjungos institucijų kontrolės negali vienašališkai nustatyti jų aprėpties (2018 m. gegužės 2 d. Sprendimo *K. ir H. F. (Teisė gyventi šalyje ir įtarimai dėl karo nusikaltimų)*, C-331/16 ir C-366/16, EU:C:2018:296, 40 punktą ir jame nurodyta jurisprudencija).
- 30 Pagal Direktyvos 2004/38 27 straipsnio 2 dalies pirmąją pastraipą priemonės, kurių imtasi dėl viešosios tvarkos ar visuomenės saugumo priežasčių, turi atitikti proporcingumo principą ir būti grindžiamos vien atitinkamo asmens elgesiu.
- 31 Be to, šio 27 straipsnio 2 dalies antroje pastraipoje numatyta, kad tokias priemones galima taikyti su sąlyga, kad atitinkamo asmens elgesys kelia tikrą ir pakankamai rimtą pavojų vienam iš pagrindinių visuomenės interesų.
- 32 Darytina išvada, kad priemonių, pateisinamų viešosios tvarkos ar visuomenės saugumo sumetimais, pagal Direktyvos 2004/38 27 straipsnio 1 dalį galima imtis tik jeigu pagal šio straipsnio 2 dalį kompetentingoms nacionalinėms valdžios institucijoms įvertinus kiekvieną konkretų atvejį paaiškėja, kad šio asmens elgesys šiuo metu kelia realų ir pakankamai rimtą pavojų pagrindiniam visuomenės interesui (šiuo klausimu žr. 2018 m. gegužės 2 d. Sprendimo *K. ir H. F. (Teisė gyventi šalyje ir įtarimai dėl karo nusikaltimų)*, C-331/16 ir C-366/16, EU:C:2018:296, 52 punktą ir jame nurodytą jurisprudenciją).
- 33 Šiomis aplinkybėmis reikia pažymėti, kad Teisingumo Teismas yra nusprendęs, jog, siekiant imtis priemonių, grindžiamų viešosios tvarkos ar visuomenės saugumo pagrindais, kaip tai suprantama pagal Direktyvos 2004/38 27 straipsnio 2 dalį, atitinkamam asmeniui inkriminuojamos nusikalstamos veikos ar veiksmai, dėl kurių nebuvo priimtas apkaltinamasis nuosprendis, kaip antai pareiškėjo pagrindinėje byloje kaip įtariamo nusikalstamą veiką padariusio asmens suėmimas, gali būti svarbūs veiksniai, jeigu į juos atsižvelgiama vertinant kiekvieną konkretų

- atvejį, atitinkantį šioje nuostatoje numatytus reikalavimus (šiuo klausimu žr. 2018 m. gegužės 2 d. Sprendimo *K. ir H. F. (Teisė gyventi šalyje ir įtarimai dėl karo nusikaltimų)*, C-331/16 ir C-366/16, EU:C:2018:296, 53 punktą).
- 34 Šiuo klausimu reikia pažymėti, kad pagal šios direktyvos 27 straipsnio 2 dalies pirmos pastraipos antrą sakinį vien ankstesnių apkaltinamųjų nuosprendžių buvimas negali būti tokių priemonių taikymo pagrindas. Tas pats *a fortiori* taikoma ir tokiems įrodymams, kaip pagrindinėje byloje nagrinėjamas suėmimas. Nors kompetentinga nacionalinė institucija gali atsižvelgti į suėmimą, vien tokio suėmimo buvimas negali automatiškai pateisinti šių priemonių taikymo.
- 35 Iš tiesų, nesant galutinio apkaltinamojo nuosprendžio ar baudžiamojo persekiojimo, minėtas suėmimas atspindi tik įtarimus atitinkamam asmeniui, todėl juo labiau būtinas nagrinėjimas atsižvelgiant į visas reikšmingas aplinkybes, apibūdinančias jo situaciją (šiuo klausimu žr. 2018 m. gegužės 2 d. Sprendimo *K. ir H. F. (Teisė gyventi šalyje ir įtarimai dėl karo nusikaltimų)*, C-331/16 ir C-366/16, EU:C:2018:296, 54 ir 55 punktus).
- 36 Be to, galima konstatuoti, kad asmens, kuris buvo suimtas, elgesys kelia tikrą ir pakankamai rimtą pavojų pagrindiniam visuomenės interesui tik tuo atveju, jei yra nuoseklių, objektyvių ir tikslių įrodymų, leidžiančių pagrįsti šiam asmeniui dėl šio suėmimo kylančių įtarimų patikimumą.
- 37 Taigi, vertinant bendrai atitinkamo asmens asmeninį elgesį ir siekiant konstatuoti, kad toks pavojus egzistuoja, reikia atsižvelgti į aplinkybes, kuriomis grindžiamas minėtas suėmimas ir ypač į nusikaltimų ar veikų, kuriais jis kaltinamas, pobūdį ir sunkumą, jo asmeninio dalyvavimo juose lygį ir galimų motyvų atleisti nuo baudžiamosios atsakomybės buvimą. Atliekant tokį bendrą vertinimą taip pat turi būti atsižvelgiama į laiko tarpą, kuris praėjo nuo preziumuojamo šių nusikaltimų ar veikų padarymo, taip pat vėlesnį tokio asmens elgesį (šiuo klausimu žr. 2018 m. gegužės 2 d. Sprendimo *K. ir H. F. (Teisė gyventi šalyje ir įtarimai dėl karo nusikaltimų)*, C-331/16 ir C-366/16, EU:C:2018:296, 66 punktą).
- 38 Iš to darytina išvada, kad kompetentinga nacionalinė institucija gali atsižvelgti į atitinkamo asmens suėmimą, jeigu ji pati atlieka bendrą asmens elgesio vertinimą pagal Direktyvos 2004/38 27 straipsnio 2 dalį. Šiuo aspektu ši institucija turi, pirma, bent jau aiškiai ir išsamiai atsižvelgti į faktines aplinkybes, kuriomis grindžiamas suėmimas, ir, antra, atsižvelgti į pradėtą teisminį procesą arba į tai, kad toks procesas nebuvo pradėtas, ir prireikus į jo rezultatus.
- 39 Be to, tokį aiškinimą patvirtina šios direktyvos 30 straipsnis, kurio 1 dalyje nurodyta, kad atitinkami asmenys apie pagal 27 straipsnio 1 dalį priimtus sprendimus informuojami raštu taip, kad gerai suvoktų jų turinį ir pasekmes jiems, o šio 30 straipsnio 2 dalyje patikslinama, kad jie tiksliai ir išsamiai informuojami apie valstybinės politikos, visuomenės saugumo ar sveikatos apsaugos priežastis, kuriomis buvo grindžiamas sprendimas jų atžvilgiu, nebent tai prieštarautų valstybės saugumui, t. y. aplinkybė, kuri, atsižvelgiant į Teisingumo Teismo turimą informaciją, neatrodo reikšminga pagrindinėje byloje.
- 40 Be to, reikia priminti, kad atlikdama vertinimą kompetentinga nacionalinė institucija taip pat turi atsižvelgti į tai, kad, kaip matyti iš minėtos direktyvos 27 straipsnio 2 dalies ir Teisingumo Teismo suformuotos jurisprudencijos, Sąjungos piliečio ar jo šeimos nario teisę laisvai judėti ir gyventi šalyje ribojanti priemonė gali būti pateisinama, tik jeigu atitinka proporcingumo principą, o tai reiškia, kad reikia patikrinti, ar ši priemonė yra tinkama ja siekiamo tikslo įgyvendinimui užtikrinti ir neviršija to, kas būtina jam pasiekti. Atliekant šį vertinimą būtina pasverti, pirma, atitinkamo asmens elgesio keliamą pavojų pagrindiniams priimančiosios valstybės narės

visuomenės interesams ir, antra, teisių, kurias Sąjungos piliečiams ir jų šeimos nariams suteikia ta pati direktyva, apsaugą. Atliekant šį vertinimą reikia atsižvelgti į pagrindines teises, kurių laikymąsi užtikrina Teisingumo Teismas, ypač į teisę į privataus ir šeimos gyvenimo gerbimą, įtvirtintą Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartijos 7 straipsnyje ir 1950 m. lapkričio 4 d. Romoje pasirašytos Europos žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių apsaugos konvencijos 8 straipsnyje (šiuo klausimu žr. 2018 m. gegužės 2 d. Sprendimo *K. ir H. F. (Teisė gyventi šalyje ir įtarimai dėl karo nusikaltimų)*, C-331/16 ir C-366/16, EU:C:2018:296, 61–63 punktus).

- 41 Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta, į pateiktus klausimus reikia atsakyti: Direktyvos 2004/38 27 straipsnio 1 ir 2 dalys turi būti aiškinamos taip, kad pagal jas nedraudžiama kompetentingai nacionalinei institucijai atsižvelgti į atitinkamo asmens suėmimą, siekiant įvertinti, ar šio asmens elgesys kelia tikrą ir pakankamai rimtą pavojų vienam iš pagrindinių visuomenės interesų, jei atliekant bendrą šio elgesio vertinimą aiškiai ir išsamiai atsižvelgiama į faktines aplinkybes, kuriomis grindžiamas šis suėmimas, ir galimas jo teismines pasekmes.

Dėl bylinėjimosi išlaidų

- 42 Kadangi šis procesas pagrindinės bylos šalims yra vienas iš etapų prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusio teismo nagrinėjamoje byloje, bylinėjimosi išlaidų klausimą turi spręsti šis teismas. Išlaidos, susijusios su pastabų pateikimu Teisingumo Teismui, išskyrus tas, kurias patyrė minėtos šalys, nėra atlygintinos.

Remdamasis šiais motyvais, Teisingumo Teismas (dešimtoji kolegija) nusprendžia:

2004 m. balandžio 29 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2004/38/EB dėl Sąjungos piliečių ir jų šeimos narių teisės laisvai judėti ir gyventi valstybių narių teritorijoje, iš dalies keičiančios Reglamentą (EEB) Nr. 1612/68 ir panaikinančios Direktyvas 64/221/EEB, 68/360/EEB, 72/194/EEB, 73/148/EEB, 75/34/EEB, 75/35/EEB, 90/364/EEB, 90/365/EEB ir 93/96/EEB, 27 straipsnio 1 ir 2 dalys

turi būti aiškinamos taip:

pagal jas nedraudžiama kompetentingai nacionalinei institucijai atsižvelgti į atitinkamo asmens suėmimą, siekiant įvertinti, ar šio asmens elgesys kelia tikrą ir pakankamai rimtą pavojų vienam iš pagrindinių visuomenės interesų, jei atliekant bendrą šio elgesio vertinimą aiškiai ir išsamiai atsižvelgiama į faktines aplinkybes, kuriomis grindžiamas šis suėmimas, ir galimas jo teismines pasekmes.

Parašai.